

Chambre des Représentants

6 MARS 1945.

PROPOSITION DE LOI

portant création d'un Institut National
du Cinéma,

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le cinéma a créé de puissants moyens d'information. Ce qui se passe au loin, peut être mis à présent sous les yeux du spectateur. Les actes et gestes, les situations et les relations relevant de couches sociales où il n'a pas l'habitude de pénétrer lui sont révélées. Les faits de l'histoire peuvent être évoqués et reconstitués dans leur cadre naturel. Par là, la conscience active de l'homme d'aujourd'hui se trouve élargie; le contenu psychologique de sa vie se trouve singulièrement enrichi. Par là aussi se trouvent comblés mentalement des fossés qui distancent l'homme de son semblable, par la différence des pays et des continents, par la divergence dérivant de l'existence de classes et de milieux sociaux.

L'action qu'a le cinéma sur l'esprit de tous, et notamment sur celui particulièrement malléable des jeunes, a été mis à profit par des gouvernements et des représentants de courants d'idées.

Cette même action, lorsqu'on n'y veille, peut mettre en péril la santé morale du public, et spécialement de la jeunesse, en lui montrant des exemples peu dignes d'être suivis.

L'esprit de liberté personnelle qui anime nos institutions ne s'oppose nullement à ce que le législateur se préoccupe d'utiliser l'action du cinéma dans un but d'éducation nationale. Il peut faire une étape qui dépasse celle où son intervention se limite à mettre un frein à l'influence nocive des projections cinématographiques à caractère nettement immoral.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

6 MAART 1945.

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een Nationaal
Kinema-Instituut.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Het filmbedrijf heeft machtige informatiemiddelen in het leven geroepen. Wat in verre landen plaats grijpt, kan onder de oogen van den toeschouwer gebracht worden. De daden en handelingen, de toestanden en verhoudingen van sociale klassen, waar hij gewoonlijk niet binnen treedt, worden hem kenbaar gemaakt. De gebeurtenissen uit de geschiedenis kunnen, in hun natuurlijk kader, opgeroepen en hersamengesteld worden. Hierdoor wordt het levendig bewustzijn van den mensch onzer dagen verbreed; de psychologische inhoud van zijn leven veel rijker. Hierdoor worden ook geestelijk overbrugd de afstanden tusschen den mensch en zijn gelijke, geschapen door het verschil van land en vasteland, door het verschil veroorzaakt door het bestaan van maatschappelijke klassen en middens.

De werking van de film op den geest van eenieder en inzonderheid op den bijzonder beïnvloedbaren geest van de jeugd, werd ten nutte gemaakt door regeeringen en vertegenwoordigers van gedachtenstroomingen.

Deze zelfde werking kan, indien men er niet over waakt, de morele gaafheid van het publiek en in het bijzonder van de jeugd in gevaar brengen door het aanwijzen van voorbeelden welke niet waardig zijn om gevolgd te worden.

De geest van persoonlijke vrijheid, welke onze instellingen bezielt, verhindert geenszins dat de wetgever er voor zorgt de werking van de film te benutten met het oog op nationale opvoeding. Hij kan een stap verder zetten dan de tusschenkomst waarbij hij er zich toe beperkt een rem te stellen aan den schadelijken invloed van de filmvertooningen van uitgesproken onzedelijken aard.

G.

Par l'Institut que crée notre proposition, l'Etat pourra entrer dans le domaine constructif, en stimulant ceux qui donnent de bons exemples; en s'enrichissant d'expériences, en encourageant ceux qui se rendent compte des responsabilités qui incombent à tous les citoyens s'occupant d'entreprises qui peuvent exercer une action morale pour le bien ou le détriment de la communauté.

C'est dans le secteur de l'information que l'action de l'Etat peut être particulièrement fructueuse. L'information peut porter non seulement sur les faits divers; il est possible d'instruire le public sur tout ce qui intéresse, ou du moins devrait intéresser, tous les citoyens: les arts, les sciences, les industries, le commerce, etc. Combien de choses merveilleuses et instructives se passent dans le pays même, sans parler encore de la colonie et de l'étranger, dont l'homme moyen n'a pas la moindre idée et dont même le citoyen supérieurement instruit n'a qu'une connaissance vague et imparfaite. L'information par l'image réalise souvent en quelques secondes ce que la littérature et la presse n'atteignent que lentement ou même jamais. Et il n'échappe à personne que les erreurs de jugement sont souvent attribuables à un manque d'information. Le fait seul de savoir, de connaître les réalisations, les aspirations, les efforts des autres, incite le citoyen à s'intéresser à leur sort, à apprécier leur travail, à se sentir moralement rapproché d'eux. Dans cet état d'esprit il sera mieux à même de s'élever à une mentalité où le sens de la solidarité sera singulièrement accru.

Il fut un temps où d'aucuns pensèrent qu'il faut délibérément se désintéresser de l'éducation nationale. Moins le peuple sera instruit, pensaient-ils, mieux iront les choses. Nous n'oserions pas dire que telle tendance est, aujourd'hui, intégralement bannie. Mais il est essentiel au bon fonctionnement d'une organisation de l'Etat, telle qu'elle se trouve instituée en Belgique, que les pouvoirs publics s'intéressent activement à l'éducation de l'ensemble des citoyens.

Bien que se continuant durant toute l'existence, c'est principalement pendant la jeunesse que l'éducation se réalise. Et là, les pouvoirs publics se sont depuis longtemps rendus compte des devoirs qui leur incombent. Les moyens qu'offre la mise en œuvre de l'art cinématographique ne peuvent être utilisés dans l'enseignement qu'avec circonspection et moyennant des méthodes appropriées. Mais, ces conditions réalisées, il paraît évident que l'enseignement de tous degrés et de toute nature pourrait largement bénéficier de l'œuvre éducatrice à réaliser par l'Institut National.

Les moyens appropriés pourraient être recherchés de coopérer dans le sens international avec des institutions et entreprises dont l'apport contribuerait à enrichir le fonds proprement national.

Dans le domaine plus directement pratique, l'Etat pourrait exercer une action hautement utile en s'intéressant à l'industrie naissante qu'est le cinéma en Belgique. Il y eut

Door het Instituut welk ons voorstel opricht, zal de Staat kunnen aanvangen met opbouwend werk, door dezen aan te sporen die goede voorbeelden stellen; door zich met ervaring te verrijken, door het aanmoedigen van diegenen welke de verantwoordelijkheden beseffen welke drukken op alle burgers die optreden in ondernemingen welke een moreelen invloed voor het heil of tot schade van de gemeenschap kunnen uitoefenen.

Het is in den sector van de informatie dat de werking van den Staat het meest vruchtbaar kan zijn. De informatie kan slaan niet slechts op de gemengde berichten; men kan het publiek onderwijzen in alles waarin alle burgers belang stellen of ten minste zouden moeten stellen: kunsten, wetenschappen, nijverheid, handel, enz. Hoeveel wondere en leerrijke zaken vallen in het land zelf niet voor, zonder gewag te maken van de kolonie en van den vreemde, waarvan de doorsneemensch niet het minste gedacht heeft en waarvan zelfs de burger welke hoog onderwijs genoot slechts een vage en onvolmaakte kennis heeft. De informatie door het beeld verwezenlijkt dijkwijs, op enkele seconden, wat de letterkunde en de pers slechts langzaam of zelfs nimmer bereiken. En het ontsnapt aan niemand, dat een verkeerd oordeel, dikwijs te wijten is aan een gebrekkige inlichting. Het feit alleen de verwezenlijkingen, de verzuchtingen, de inspanningen van de anderen te kennen spoort den burger aan, zich met het lot van anderen; in te laten, hun werk naar waarde te schatten, zich moreel nader tot hen te gevoelen. In deze geestesgesteldtenis zal hij beter in staat zijn zich tot een mentaliteit te verheffen waar de geest van solidariteit veel levendiger zal zijn.

Er was een tijd waarin sommigen meenden dat men zonder aarzelen moest afzien van nationale opvoeding. Hoe minder het volk onderwezen zal zijn, zoo dachten zij, des te beter zal de staat van zaken zijn. Wij zouden niet durven beweren dat deze strekking, op onze dagen heelemaal is verdwenen. Maar het is essentieel, voor den goeden gang van een Staatsinrichting, zooals zij in België bestaat, dat het openbaar bestuur actief belang stelt in de opvoeding van al de burgers.

Hoewel zij gedurende gansch het leven voortgezet wordt, is het voornamelijk gedurende de jeugd dat de opvoeding zich verwezenlijkt. En hier heeft het openbaar bestuur zich sinds lang rekenschap gegeven van de plichten welke op hem rusten. De middelen welke het gebruikmaken van de filmkunst bieden kunnen in het onderwijs slechts aangewend worden met omzichtigheid en mits aangepaste methodes. Maar eenmaal deze voorwaarden vervuld zijn, is het duidelijk, dat het onderwijs, van elken graad en van welken aard ook, zich de opvoedende werking, door het Nationaal Instituut te verwezenlijken, in ruime mate zou kunnen te nutte maken.

Men zou naar de passende middelen kunnen zoeken, om, in een internationalen geest, samen te werken met instellingen en ondernemingen, wier aanbrenghet het eigenlijk nationaal fonds zou helpen verrijken.

In het meer rechtstreeks practisch domein, zou de Staat een zeer nuttigen invloed kunnen uitoefenen, door belangstelling te toonen voor de opkomende nijverheid welke het

et il y a des efforts intéressants. Mais il serait incontestablement utile que l'on recherchât quel pourrait être l'avenir de la production cinématographique dans notre pays. Bien que limitée quant aux moyens techniques, cette industrie pourrait, en se spécialisant dans des domaines à rechercher, être puissamment servie par des aptitudes où le génie des nôtres s'est déjà affirmé. Nous pensons aux sommets atteints, par exemple, dans les arts plastiques. Or, le cinéma touche par bien des points aux procédés par où l'art pictural, l'art sculptural et l'art architectural réalisent des moyens d'expression de vie et de beauté.

C'est peut-être dans le film purement artistique que cette industrie pourrait, dans notre pays, atteindre aux meilleurs résultats.

Par là nous rejoignons une autre tâche : l'expansion vers l'étranger. Le film est un moyen par où la Nation, dans tous les domaines, tant matériels que culturels, peut s'affirmer à l'étranger, et par où conséquemment les intérêts du pays peuvent être efficacement servis.

Par des initiatives à prendre, par des recherches à faire, par la coordination d'efforts, d'initiatives et de recherches existant déjà, l'Institut dont nous proposons la création pourrait réaliser un apport appréciable dans l'œuvre de relèvement moral et matériel du pays.

filmbedrijf is in België. Er werden reeds belangwekkende pogingen gedaan, en er zijn er thans aan gang. Maar het zou onbetwistbaar nuttig zijn, te zoeken welke toekomst de filmproductie in ons land zou kunnen hebben. Hoewel beperkt in haar technische middelen, zou deze nijverheid, door specialisatie op nog te bepalen gebieden, machtig kunnen geholpen worden, dank zij eigenschappen waarin het genie van de onzen reeds tot uiting kwam. Wij denken aan de hoogtepunten welke bijvoorbeeld bereikt werden in de plastische kunsten. Welnu de film raakt, op menig punt, de wijzen, waarbij de schilderkunst, de beeldhouwkunst en de bouwkunst uitdrukkingsmiddelen van leven en van schoonheid verwezenlijken.

Het is wellicht in de zuivere kunstfilm, dat deze nijverheid, in ons land, de beste uitslagen zou kunnen bereiken.

Hierdoor gaan wij naar een andere taak : de expansie naar den vreemde. De film is een middel waardoor de Natie, op elk gebied, zoo materieel als kultureel, zich in den vreemde kan doen gelden en waardoor dan ook de belangen van het land doeltreffend kunnen gediend worden.

Door initiatieven te nemen, door onderzoekingen te doen, door reeds bestaande inspanningen, initiatieven en onderzoekingen te coördineeren zou het Instituut, dat wij voorstellen op te richten, een merkbare bijdrage kunnen betekenen voor het zedelijk en materieel herstel van het land.

Lode CRAEYBEEKX.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

Il est constitué un Institut National du Cinéma, établissement public, placé sous l'autorité du Ministre de l'Instruction publique.

ART. 2.

L'Institut sera géré par un Directeur général assisté d'un Conseil d'administration composé de six membres. Ces derniers seront, ainsi que le Directeur général, nommés et éventuellement suspendus ou révoqués par le Gouvernement, aux conditions déterminées par lui.

ART. 3.

Les objectifs proposés à l'activité de l'Institut sont les suivants :

a) Encourager et contribuer à la production de films destinés à éclairer le public sur les problèmes et les faits

WETSVOORSTEL

EERSTE ARTIKEL.

Er wordt een Nationaal Kinema-Instituut gevormd, een openbare inrichting, onder het gezag gesteld van den Minister van Openbaar Onderwijs.

ART. 2.

Het Instituut wordt beheerd door een Directeur-Generaal bijgestaan door een Raad van Beheer, samengesteld uit zes leden. Deze laatsten worden, evenals de Directeur-Generaal, benoemd en, in voorkomend geval, geschorst of ontslagen door de Regeering, onder de door haar te bepalen voorwaarden.

ART. 3.

Het doel dat het Instituut moet nastreven is het volgende :

a) Zijn aanmoediging en bijdrage verstrekken aan de voortbrengst van films welke bestemd zijn om het

d'actualité intéressant la généralité des citoyens; visant directement le développement intellectuel et l'élévation morale de la nation; de nature à répandre dans le pays et la colonie la meilleure connaissance de tous les aspects d'intérêt général de la vie dans le pays et dans la colonie, et spécialement les réalisations dans le domaine des arts, des sciences, des industries, des transports, de l'agriculture, du commerce, de la culture physique;

b) Rechercher et, dans la mesure des possibilités, mettre en œuvre les moyens d'améliorer la production cinématographique, tant au point de vue national, social et moral, qu'au point de vue technique;

c) Rechercher et réaliser les moyens de mettre les résultats de son œuvre à la portée et au service de l'enseignement de tous degrés et de toute nature;

d) Conserver les films présentant un intérêt durable au point de vue de la documentation, de l'éducation nationale, ou en raison de leur valeur culturelle en général;

e) Encourager la production nationale cinématographique, et étudier ses possibilités, eu égard principalement à la spécialisation dans des domaines appropriés aux aptitudes et aux possibilités techniques de la nation; étudier les moyens de mieux protéger la production nationale cinématographique;

f) Rechercher et mettre en pratique les moyens d'étendre la coopération internationale en vue de la meilleure réalisation des buts proposés à l'activité de l'Institut;

g) Répandre à l'étranger la connaissance de la Belgique et de sa colonie, de ses richesses immatérielles et matérielles, répandre dans le pays la connaissance des pays étrangers;

h) Encourager et coordonner les initiatives poursuivant un but entrant dans le cadre des objectifs de l'Institut.

ART. 4.

L'Institut tiendra une comptabilité organisée au modèle des comptabilités commerciales.

ART. 5.

Annuellement le Ministre de l'Instruction publique fera rapport aux Chambres, du fonctionnement de l'Institut,

ART. 6.

Des arrêtés royaux régleront les mesures d'exécution.

publiek voor te lichten over de vraagstukken en gebeurtenissen van den dag welke de meerderheid der burgers aanbelangen; rechtstreeks de verstandelijke ontwikkeling en de zedelijke verheffing van de natie op het oog hebben; bijdragen tot de verbreiding in het land en in de kolonie van een beter begrip van al de vraagstukken van algemeen belang van het leven in het land en in de kolonie, en inzonderheid wat werd tot stand gebracht op het gebied van de kunst, de wetenschappen, het nijverheidswezen, het vervoer, den landbouw, den handel, de lichamelijke opvoeding;

b) de middelen opsporen en, in de mate van het mogelijke, in werking stellen ten einde de kinematographische productie te verbeteren, zoowel in nationaal, sociaal en zedelijk, als in technisch opzicht;

c) de middelen opsporen en doorvoeren om de uitkomsten van zijn werk binnen het bereik en in den dienst te stellen van het onderwijs van alle graden en van allen aard;

d) de films bewaren welke een duurzaam belang hebben, zoowel in het opzicht van de documentatie, van de nationale opvoeding of wegens hun cultureele waarde over 't algemeen;

e) de nationale kinematographische productie aanmoedigen, haar mogelijkheden bestudeeren, vooral in verband met de specialisatie op gebieden waarop de aanleg en de technische mogelijkheid van de natie zich kan doen gelden; de middelen bestudeeren om de nationale kinematographische productie beter te beschermen;

f) de middelen opsporen en in praktijk stellen om de internationale samenwerking uit te breiden om het aan de werking van het Instituut gestelde doel beter te kunnen verwezenlijken;

g) in het buitenland de kennis verbreiden van België en zijn kolonie, van zijn onstoffelijke en stoffelijke rijkdommen, in het land zelf de kennis van de vreemde landen verbreiden;

h) de initiatieven aanmoedigen en ordenen welke een doel nastreven dat gelijkaardig is aan dit van het Instituut.

ART. 4.

Het Instituut voert een boekhouding naar het model van de commercieele boekhouding.

ART. 5.

Jaarlijks brengt de Minister van Openbaar Onderwijs verslag uit aan de Kamers over de werking van het Instituut.

ART. 6.

Koninklijke besluiten regelen de uitvoeringsmaatregelen.

Lode CRAEYBEEKX,
A. VERBIST,
A. MARIEN,
Louis PIÉRARD,
Edg. MAES,
Fernand BRUNFAUT.